

**ЦИФРОВА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ДОБУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ:
ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ТА КРЕАТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА
О.О. СУХОМЛИН**

*Здобувачка першого курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Навчально-наукового інституту Менеджменту і маркетингу,
Спеціальність В2 “Дизайн”,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Науковий керівник:*

І.О. КІНАС

*к.е.н., доцент, доцент кафедри креативного менеджменту і дизайну,
Навчально-науковий інститут Менеджменту і маркетингу
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
orcid: <https://orcid.org/0000-0002-1790-3746>*

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується активним впровадженням цифрових технологій у різні сфери людської діяльності. Особливо значущим чинником трансформації освітнього та креативного середовища є розвиток технологій штучного інтелекту [5].

У сфері освіти та креативних індустрій штучний інтелект дедалі частіше використовується як інструмент для створення текстів, зображень, дизайнерських концепцій і аналітичних матеріалів [3]. Це сприяє підвищенню ефективності навчання та розширює можливості творчої діяльності. Водночас така трансформація породжує низку етичних і правових викликів, пов'язаних із питаннями авторства, академічної доброчесності та відповідальності за створений цифровий контент.

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема формування культури цифрової доброчесності, яка передбачає відповідальне та етичне використання сучасних технологій у навчальній, науковій і творчій діяльності [2].

Метою роботи є аналіз ролі цифрової доброчесності в умовах розвитку штучного інтелекту та визначення її впливу на трансформацію освітнього і креативного середовища.

Розвиток штучного інтелекту суттєво змінює характер освітньої діяльності та творчих практик. Інтелектуальні алгоритми дозволяють автоматизувати окремі етапи роботи з інформацією, генерувати текстові й візуальні матеріали, аналізувати великі обсяги даних і створювати нові форми цифрового контенту [5]. У сфері дизайну такі технології відкривають нові можливості для експериментування з формою, кольором, композицією та візуальними концепціями.

Дослідники креативної економіки підкреслюють, що сучасні технології суттєво змінюють структуру творчих професій та сприяють формуванню нових моделей творчої діяльності [4]. У цьому контексті дизайн набуває важливого значення як інструмент інновацій і соціальних змін, що сприяє розвитку креативних індустрій та сучасного культурного середовища [1].

Разом із тим використання генеративних систем штучного інтелекту у навчальному та творчому процесі породжує низку проблем, пов'язаних із дотриманням принципів академічної доброчесності. Зокрема, виникають складнощі з визначенням авторства створеного контенту, оскільки результат творчої діяльності може бути частково сформований алгоритмами. Це підвищує ризики плагіату, некоректного використання чужих ідей або прихованого застосування цифрових інструментів під час виконання навчальних завдань [1].

У сучасних умовах важливим завданням освітніх установ є формування у здобувачів освіти цифрової грамотності та відповідального ставлення до використання технологій. Академічна доброчесність у цифровому середовищі передбачає прозорість використання інструментів штучного інтелекту, коректне цитування джерел інформації та усвідомлення ролі людської творчості у створенні інноваційного продукту [3].

У контексті розвитку креативних індустрій штучний інтелект може виступати ефективним інструментом підтримки творчої діяльності. Він сприяє

розширенню можливостей дизайнерів, допомагає генерувати нові ідеї та створювати інноваційні візуальні рішення. Водночас важливо зберігати баланс між технологічними інноваціями та людською креативністю, оскільки саме людина визначає зміст, культурну цінність і соціальне значення творчого продукту [1].

Таким чином, розвиток технологій штучного інтелекту спричиняє суттєву трансформацію освітнього та креативного середовища.

Формування культури цифрової доброчесності є важливою умовою ефективного використання технологій штучного інтелекту у сучасному суспільстві. Це передбачає розвиток цифрової грамотності, відповідальне ставлення до використання інтелектуальних алгоритмів та усвідомлення ролі людської творчості у процесі створення інноваційного продукту [6].

Отже, поєднання технологічних можливостей штучного інтелекту з принципами академічної етики сприятиме формуванню сучасного освітнього середовища та розвитку креативних індустрій у цифрову епоху.

Джерела

1. Манціні Е. **Дизайн, коли всі проектують: вступ до дизайну для соціальних інновацій**. Київ : ArtHuss, 2021. 256 с.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 13.03.2026).
3. Floridi L. **Ethics of Artificial Intelligence**. Oxford : Oxford University Press, 2020. 352 p.
4. Florida R. **The Rise of the Creative Class**. New York : Basic Books, 2019. 496 p.
5. OECD. **Artificial Intelligence in Society**. Paris : OECD Publishing, 2019. 180 p.
6. UNESCO. **Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence**. Paris : UNESCO, 2021. 28 p.